

RADA GMINY
ŚWIDNICA

**Uchwała nr VIII/37/2015
Rady Gminy Świdnica
z dnia 26 marca 2015 r.**

w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2014 r.

Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 332 z późn.zm) uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2014 r. stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świdnica.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy Świdnica
Regina Adamska
Regina Adamska

Uzasadnienie
do Uchwały nr VIII/37/2015
Rady Gminy Świdnica
z dnia 26 marca 2015

w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2014 .

Projekt uchwały przygotowany został zgodnie z powołanymi na wstępie przepisami, które to w terminie do 31 marca każdego roku zobowiązują wójta do składania radzie gminy sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i przedstawia potrzeby z tym związane. Podjęcie uchwały jest zatem w pełni uzasadnione.

Sporządziła E.Burdek

RADCA PRAWNY

.....*Jarostaw Wasyliszyn*.....
(Radca Prawny)

KLISKOWNIA
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

.....*E.Burdek*.....
Eu (Kierownik GOPS)

**Załącznik do
Uchwały nr VIII/37/2015
Rady Gminy Świdnica
z dnia 26 marca 2015 r.**

**Plan finansowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na 2014 r.
w zakresie wspierania rodziny.**

1. Dotacja z budżetu wojewody na wynagrodzenie asystenta rodziny - **38.394**
2. Dotacja z budżetu gminy na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ogółem: **47.400**
w tym na:
 - opłacanie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - 14.109
 - opłacanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych - 31.065
 - wynagrodzenie asystenta rodziny - 2.226
3. Łącznie wydatki na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - **85.794**
4. Obsługa zadania realizowania była w ramach kosztów własnych ośrodka pomocy społecznej i przez pracowników ośrodka bez zwiększania zatrudnienia.

Ostatnie lata sprawiły, że staliśmy się świadkami wielopłaszczyznowych przeobrażeń ekonomicznych, politycznych, obyczajowych i kulturowych społeczeństwa. Współczesność to czasy tolerancji, emancypacji kobiet a także masowych migracji. W wyniku przemian globalnych nastąpiła modyfikacja struktury i sposobu funkcjonowania rodziny. Powszechnie obserwuje się odejście od tradycyjnego jej modelu. Zdanie, że rodzina to najstarsza instytucja życia społecznego, naturalne środowisko wychowujące, jest truizmem. Wszak w rodzinie dziecko uczy się zasad postępowania, jest przygotowywane do pełnienia określonych ról w życiu dorosłym. Rodzina przekazuje wartości, zasady i normy. W licznych publikacjach pedagogicznych, socjologicznych i psychologicznych rodzinę określa się jako znaczące środowisko wychowawcze akcentując tym samym jego ogromny wpływ na jednostkę. Wpływ ten związany jest z licznymi funkcjami pełnionymi przez rodzinę a także z zaspokajaniem fundamentalnych potrzeb dla prawidłowego rozwoju kształtującej się osobowości. W aktualnym chaosie politycznym, gospodarczym i społecznym niezbędna jest powszechna dyskusja nad zagrożeniami i problemami, na które narażona jest rodzina. Z wielu obserwacji wynika, że więzi rodzinne łączące poszczególnych członków uległy powszechnemu rozluźnieniu, zmienił się ich charakter i intensywność. Coraz bardziej widoczna jest indywidualizacja form aktywności i wartości wyznawanych przez poszczególnych członków rodziny – potrzeby i interesy jednostki są ważniejsze od wartości rodzinnych.

Migracja spowodowała swoiste wymieszanie kulturowe, które zwiększyło poczucie obcości, samotności i anonimowości w społeczeństwie. Ponadto nastąpił znaczny wzrost konfliktów małżeńskich i rozwodów, zwiększyła się rola zawodowej samorealizacji i znaczenie tzw. sukcesu, kariery zawodowej oraz tzw. singli. Ponadto relatywnie zmalała wartość dziecka, które w rodzinie stało się dobrem konkurencyjnym wobec mieszkania, podróży, samochodu czy stanowiska. Wśród młodych ludzi brak jest jednoznacznych autorytetów, wartości, zasad postępowania, występuje poczucie zagubienia i samotności. Powoduje to, że coraz młodsze osoby sięgają po alkohol, narkotyki, czy tak popularne dopalacze. Zwiększa się także zapotrzebowanie na terapię wśród młodzieży przeżywającej różnego rodzaju zaburzenia w zachowaniu. Dzieci bardzo często skarżą się na brak dla nich czasu ze strony rodziców, brak szczerzej rozmowy i zaufania. Rodzice zazwyczaj skupiają się na finansowej /choć nie zawsze/ funkcji zabezpieczającej byt rodziny, bagatelizując potrzeby psychiczne i emocjonalne dzieci. Normą stało się spędzanie wolnego czasu przed komputerem czy telewizorem każdego z jej członków. Modny stał się model funkcjonowania jedynie na płaszczyźnie zawodowej, materialnej, odrzucającej możliwość tworzenia trwałego związku, tradycyjnego związku.

Niepokojącym przejawem zmian w dotychczasowym funkcjonowaniu rodziny jest promowanie tzw. konsumpcyjnego trybu życia. W myśleniu i działaniu w modelu konsumpcyjnym przeważa chęć posiadania "mieć" na całe życie. Na plan bardzo odległy przesuwa się "być", czyli to wszystko, co dotyczy istnienia wewnętrznego, świata pozamaterialnego, świata wartości.

Konsumpcyjny styl życia rodziców niewątpliwie wywiera wpływ na rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży. Warto zatem przytoczyć słowa profesora Suchodolskiego, który uważa, że „nie powinno być tak, by życie ludzkie było środkiem do powiększania zasobów posiadania, lecz posiadanie powinno być środkiem do powiększenia ludzkiej osobowości”.

Zabieganie rodziców, brak czasu dla dzieci, brak rodzinnych rozmów, odsunięcie dzieci na drugi plan sprzyja uzależnieniom, agresji, przemocy wewnątrz rodziny i agresji na zewnątrz. Problem zagrożeń współczesnej rodziny jest wieloaspektowy. Bez wątpienia XXI wiek zmienia oblicze rodziny, powoduje pojawienie się różnorodności jej form. Coraz częściej odchodzi się od nuklearnej rodziny tradycyjnej, w której występuje sprawdzony podział obowiązków między małżonkami. Obecnie mamy do czynienia z różnorodnością wzorów życia rodzinnego i rodzinnego i tak naprawdę trudno określić jednoznacznie, który z nich jest najbardziej pożądanym, ponieważ każdy ma swoje wady i zalety. Budowanie rodziny na mocnych i stabilnych fundamentach wartości może uchronić ją przed zagrożeniami czyhającymi we współczesnym świecie. Tylko od nas samych zależy, jak będą wyglądały nasze rodziny, na jakich fundamentach będą budowały swoją przyszłość nasze dzieci i w jakim stopniu dostosujemy życie rodzinne do zmieniającej się rzeczywistości.

Nowe zjawiska nasilające się w dobie przemian i przeżywających kryzysów przez rodzinę wymusiły na ustawodawcy uchwalenie ustawy, która ma wspierać rodzinę w jej problemach opiekuńczo-wychowawczych.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej, które realizują go we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policji, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadami pomocniczości. Pracownicy socjalni zajmowali się i zajmują rodzinami z problemami od zawsze. Informują rodziny wymagające pomocy o możliwościach pomocy ze strony wszystkich instytucji działających na rzecz dzieci, ustalają terminy wizyt u specjalistów, pielęgniarek i lekarzy, współpracują z kuratorami sądowymi i sądem rodzinnym, informują o możliwości skorzystania z procedury "niebieskiej karty" jeżeli w rodzinie dochodzi do przemocy, współpracują ze szkołami.

Na terenie gminy w 2014 r. nie zafunkcjonowała placówka wsparcia dziennego dla dzieci z uwagi na brak środków finansowych na jej utworzenie i utrzymanie.

Kolejne wsparcie dla rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze tj. ustanowienie rodziny wspierającej nie było w roku 2014 r. realizowane, gdyż z rodzinami pracował asystent rodziny.

Uchwalone w budżecie na rok 2014 środki na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz praca asystenta z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, były wystarczające na wpieranie tych rodzin.

Kolejnym zadaniem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej było zatrudnienie asystenta rodziny ze środków własnych gminy i ze środków pozyskanych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach rządowego programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej. Asystent rodziny zatrudniony został do działania, jako odpowiedź na potrzebę wsparcia pracownika socjalnego, obciążonego wielością zadań, do wykonywania pogłębionej pracy z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Praca asystenta miała charakter pracy socjalno-wychowawczej i/lub terapeutycznej, a jednocześnie asystent rodziny był zazwyczaj koordynatorem działań wielu innych służb społecznych, działających na rzecz rodziny. Po przeprowadzonej diagnozie asystent rodziny planował działania i ich realizację. Rozpoznawał obszary rodziny nadające się do naprawy, poszukiwał zasobów zarówno w samej rodzinie i jej poszczególnych członkach, jak również poszukiwał zasobów zewnętrznych (ze środowiska lokalnego czy oferowanych przez placówki pomocowe). Jednym słowem asystent rodziny był wszędzie tam, gdzie oferowana mu była pomoc na rzecz rodziny, z którą współpracował.

Dla naszych rodzin asystenci rodziny załatwiali dosłownie wszystko, począwszy od żywności, aktów urodzenia dziecka, mebli, pozwów o ustalenie prawa do alimentów, pomocy w przewozie do placówek wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, pracę po mieszkaniu. W przypadku 2 rodzin praca asystenta przyniosła 100% efekt. Nie zabrakło w ich pracy również porażek. Nie wynikały one z ich zaniedbań czy braku umiejętności. Rodziny, z którymi pracowali, nie podjęły żadnej współpracy i nie chciały zmian w dotychczasowym życiu. Brak współpracy z asystentem wynikała z niefrasobliwości, niedojrzałości i patologicznych zachowań członków tych rodzin. Ze sprawozdań składanych przez asystentów rodziny wynikało jasno, że obecni rodzice zupełnie inaczej pojmują role rodzicielskie. Mało w nich odpowiedzialności, konsekwencji w działaniu, umiejętności wychowawczych oraz miłości w stosunku do dzieci i samych siebie. Bardzo dużo rodzin funkcjonuje w związkach partnerskich, nie gwarantując swoim rodzinom stabilizacji i zabezpieczenia finansowego, a małe niepowodzenia powodują, że ich związki szybko się rozpadają. Właśnie z takimi problemami spotykają się asystenci gminni.

W naszej gminie w roku 2014 r. zatrudnionych było 3 asystentów rodziny w formie umowy cywilno-prawnej a liczba rodzin korzystających z ich pomocy wyniosła 24. Jeden asystent w 2014 r. pracował tylko 1 miesiąc, pozostali dwaj pracowali cały 2014 rok. Pomocą asystenta do 3 miesięcy objęte były 3 rodziny, powyżej 3 do 12 miesięcy 13, powyżej roku 8 rodzin, przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wyniósł 13 miesięcy. Liczba rodzin, z którymi w 2014 roku asystent zakończył pracę wyniosła 6, ze względu na osiągnięcie celów – 2, ze względu na zaprzestanie przez rodzinę współpracy z asystentem – 3, ze względu na brak efektów 1 rodzina. Łącznie asystenci rodziny w 2014 r. przepracowali na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze - 853 godziny, głównie ze względu na zaniedbania i zaniechania opiekuńczo-wychowawcze, alkoholizm i stosowanie przemocy.

Kolejne zadania z zakresu wspierania rodziny wynikające z cytowanej ustawy to ponoszenie przez gminę odpłatności za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (art. 191 ust. 8 i ust. 9). W pierwszym roku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej odpłatność gminy wynosiła 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku wynosiła 30% a w 2014 roku 50% wydatków za pobyt. Na chwilę obecną gmina ponosi odpłatność - 10% za 7 dzieci, - 30% za 10 dzieci i 50% za 7 dzieci umieszczonych w pieczy, miesięcznego kosztu ich utrzymania. Z każdym kolejnym rokiem wydatki za pobyt w pieczy będą wzrastać z uwagi na fakt wzrostu kosztów utrzymania w placówkach i rodzinach zastępczych.

W 2014 roku w w pieczy zastępczej (rodzinach zastępczych, domch dziecka) umieszczonych zostało 10 dzieci z terenu naszej gminy (dla porównania w roku 2013 było to 4 dzieci) a koszty pobytu wyniosły 45.174 (dla porównania w roku 2013 wyniosła 22.433). Postanowieniem sądu rodzinnego 1 rodzina zobowiązana została do obycia szkolenia w kierunku poprawy kompetencji wychowawczych organizowanego przez Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Świdnicy. Łącznie w pieczy zastępczej przebywa 24 dzieci..

Koszty związane z zatrudnieniem asystentów rodziny wraz z pochodnymi wyniosły **40.840** (w tym 38.394 z budżetu państwa) a stosunek pracy nawiązany został w formie umowy zlecenia. Łączne wydatki na zadania związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyniosły **85.794** (dla porównania w roku 2013 wyniosły 42.281). Podsumowując powyższe nasuwa się pewna refleksja. Im więcej państwa tym mniej rodziców i rodziny. Realizując uzadania cytowanej ustawy dotyczące gminy, mam wrażenie, że rozbudowany system pieczy zastępczej stał się dla niektórych młodych, nieodpowiedzialnych, niedojrzałych osób sposobem na utrzymanie i wychowanie dzieci, których oni sami nie ptrafią lub po prostu nie chcą wychowywać. System przemian gospodarczych, kulktrowych i społecznych ujawnia takie właśnie postawy beztroskiej przedłużonej młodości połączonej z szeroko rozumianą wolnością bez żadnej odpowiedzialności za drugiego człowieka powołanego do życia.

Potrzeby gminy na realizację zadań wynikających z zakresu wspierania rodziny na rok 2015 wynoszą: 114.000 z tego na:

- współfinansowanie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - 30.000
- współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych - 45.000
- wspieranie rodziny poprzez asystenta rodziny - 39.000

Środki na realizację zadania z zakresu wspierania rodziny ustawodawca określił jako zadania obowiązkowe gminy

Sporządziła: E. Burdek